Lietas Nr. C36044416
Lietas arhīva Nr. C-0444-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2016.gada 14.aprīlī
Talsu rajona tiesa
tiesnese V.Pavlovska
ar tiesas sēžu sekretāri I.Grunsbergu,
piedaloties prasītājai /pers. A/
un atbildētājam /pers. B/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē maza apmēra prasību /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

Aprakstošā daļa
konstatēja:

/pers. A/ iesniedza prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ 2009.gada 24.martā dzimušā dēla /pers. C/ uzturam, minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 2.punktu.

Prasībā norādīts, ka atbildētājs uzturlīdzekļus bērnam dod nepietiekošā apmērā un neregulāri.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja spēkā, paskaidroja, ka viņa strādā veikalā un saņem darba algu EUR 300 un invaliditātes pensiju EUR 69. Atbildētājs maksā katru mēnesi viņas kredītu EUR 30, marta mēnesī iedeva EUR 7 bērna vajadzībām. Martā citi maksājumi nav veikti.

Tiesas sēdē atbildētājs prasību atzina, norādot, ka viņš piedalās bērna audzināšanā un aprūpē. Brīvdienās un dažreiz vakaros bērns ir pie viņa, tad viņš bērnu baro, ja nepieciešams nopērk drēbes. Viņš ir bezdarbnieks, strādā gadījuma darbus. EUR 300 alga viņam šķiet pārāk maza, jo samaksājot uzturlīdzekļus, nesedz viņa izdevumus. Viņš maksā līzinga maksājumu par automašīnu līdz simts *euro*, maksā prasītājas kredītu. Par dzīvokli jāmaksā EUR 50 mēnesī.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus un uzklausījusi pušu paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība ir pamatota un apmierināma.

2009.gada 24.martā dzimis /pers. C/. Bērna tēvs ir /pers. B/ un māte ir /pers. A/(dzimšanas apliecības kopija lietas 8.lapa).

Bērns dzīvo kopā ar māti, atrodas viņas aprūpē.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Šī panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. 2.1. punktā noteikts, ka katram bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un 2.2.punktā - katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" noteikto, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 euro.

Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā SKC-1391/2012 norādīts, ka lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem, ir:

-jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses;

-jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt *(vecākiem bērni jāapgādā atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim)*;

-bērna uzturam noteikto summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai.

-Ministru kabineta noteikumos noteiktās minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekoša apmērā.

Konkrētajā lietā tiek pieprasīti valstī noteiktie minimālie uzturlīdzekļi un šāds uzturlīdzekļu apmērs ir jānodrošina katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa. Noteiktais uzturlīdzekļu apmērs ir valstī noteiktais minimums, tāpēc atzīstams, ka tas atbilst bērna reālajām vajadzībām.

Prasītāja strādā veikalā, saņem invaliditātes pensiju EUR 69. Viņai īpašums nepieder.

Atbildētājs ir bezdarbnieks, strādā gadījuma darbus. Viņam nekustamais īpašums un transportlīdzekļi nepieder. Viņš ir automašīnas BMW 530 turētājs, maksā līzinga maksājumus. Kā tiesas sēdē paskaidroja atbildētājs, tad katru mēnesi viņš maksā maksājumus apmēram EUR 180.

Atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtajai daļai, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu uzturēt ir ne tikai bērna mātes pienākums, bet arī, Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais pienākums bērna tēvam.

Atbildētājs ir darba spējīgā vecumā un tiesas rīcībā nav ziņu, ka viņš kādu objektīvu apstākļu dēļ, nevarētu strādāt un nodrošināt savu bērnu, vismaz ar minimālajiem uzturlīdzekļiem. Tāpēc, pamatota ir prasība piedzīt no bērna tēva uzturlīdzekļus minimālajā apmērā.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi sākot no 2016.gada 3.marta, kad prasība iesniegta tiesā, jo nav pierādījumu, ka par šo laiku

uzturlīdzekļi maksāti labprātīgi, un kas atbilst Augstākās tiesas Senāta judikatūrā paustajām atziņām *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC- 556/2007)*.

Tiesas sēdē tika noskaidrots, ka februārī atbildētājs samaksāja EUR 30, martā EUR 37. Šāds uzturlīdzekļu apmērs ir nepietiekams un marta maksājums ir ieskaitāms parādā par iepriekšējiem mēnešiem, bet uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas laika.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos, proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tāpēc, valsts nodevu ir pamats piedzīt no atbildētāja, kas aprēķināta atbilstoši Civilprocesa likuma 34.pantam EUR 199,80(15 procenti no prasības summas EUR 1332).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.panta pirmajā daļā noteikto, no atbildētāja par labu valstij ir pamats piedzīt ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,75(pieci ierakstīti sūtījumi, viens sūtījums EUR 1,55).

Atbildētājs lūdz viņu atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas, jo viņš ir bezdarbnieks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa ievērojot personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos(..).

Atbildētāja patiesie mēneša ienākumi nav zināmi, jo viņš strādā gadījuma darbus celtniecībā, viņš veic maksājumus katru mēnesi kopsummā EUR 180, tajā skaitā maksā maksu par automašīnas līzinga pirkumu. Minētie apstākļi liecina, ka atbildētāja ienākumi ir atbilstoši, lai nopirktu automašīnu, to lietotu, un pēc maksājumu izdarīšanas arī viņa paša uzturam naudas līdzekļi pietiek.

Atbildētājs nav ne maznodrošinātais, ne trūcīgais, viņš ir reģistrējies kā bezdarbnieks. Ņemot vērā noskaidrotos apstākļus, tiesa atzīst, ka atbildētāju ir pamats daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas, nosakot samaksāt ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,75 un valsts nodevu EUR 90.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 40., 42., 193., 250.^{25} pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt pilnā apjomā /pers. A/ prasību.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus 2009.gada 24.martā dzimušā dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 111(viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2016.gada 3.marta.

Sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējošu.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers. A/ kontā AS „Swedbank" Nr./konta numurs/.

Sakarā ar uzturlīdzekļu piedziņu, piedzīt no /pers. B/ par labu valstij valsts nodevu EUR 90(deviņdesmit *euro*), kas jāsamaksā Valsts kasē, NMR 90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200 BIC kods TRELLV22, bet pārējā daļā viņu no valsts nodevas samaksas atbrīvot.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,75(septiņi *euro* un 75 centi), kas jāsamaksā Tiesu administrācijai Mūkusalas iela 41B, Rīga, NMR90001672316, BICkods TRELLV22 kontā Nr.LV51TREL2190458019000.

Kvītis par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz tiesā.

Noteikt termiņu tiesas izdevumu labprātīgai samaksai-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese V.Pavlovska